

ÚVOD

Zamysleli jste se někdy nad tím, čeho všeho už lidstvo v kosmu dosáhlo? Nejspíš každý zná Sputnik a Jurije Gagarina. Většina lidí zpravidla ví i to, že na Měsíci přistál Neil Armstrong, že po Marsu jezdí nějaká robotická vozítka nebo že nám nad hlavami krouží jakási kosmická stanice. Dokázali byste ale říci, kolik dalších astronautů kromě Armstronga se po Měsíci procházelo, co přesně tam dělali nebo jako dlouho tam pobývali? Víte o tom, že Sputnik byl jen vedlejším produktem zbrojení ve studené válce a nebýt jednoho zapáleného konstruktéra, kosmický věk by začal jindy a vyvíjel se úplně jinak? Znáte kromě marsovských vozítek i jiné robotické průzkumníky, které jsme vyslali takřka do všech koutů našeho planetárního sousedství? Dokážete si představit, jak vypadá takový běžný den kosmonauta pracujícího právě teď 400 kilometrů nad vámi na palubě Mezinárodní kosmické stanice?

Pokud jste na většinu těchto otázek nedokázali odpovědět, je kniha, kterou držíte v ruce, právě pro vás. Zběžně vás provede celou historií kosmonautiky od prvních, často neúspěšných kroků přes prudký rozvoj až po slibně se vyvíjející současnost.

Kniha systematicky, krok za krokem, provádí čtenáře atraktivním odvětvím kosmonautiky tak, jak se v průběhu času vyvíjela. Nejde přitom o suchý výčet všech historických událostí. Nejedná se ani o dějepisnou či technickou encyklopedii. Cílem knihy je podat lidem, který tento obor zajímá a chtěli by se o něm dozvědět více, čtenářský přívětivě a atraktivní seznámení s kosmonautikou a jejími hlavními rysy. K četbě této knihy tudíž nepotřebujete absolutně žádné znalosti týkající se vesmírných letů. Naopak, po jejím přečtení byste se měli spolehlivě orientovat v jakýchkoliv zpravodajských či populárně-naučných textech a bez váhání můžete přejít k četbě náročnější kosmonautické literatury. V knize si přitom mohou přijít na své i čtenáři, kteří už se v oboru víceméně orientují. Mohou zde najít napínavé příběhy, jež ještě neznají, nebo vysvětlení technologií, se kterými se prozatím neseznámili nebo jim úplně nerozumí.

Kniha je sestavena ze dvou typů kapitol, které se postupně střídají. Můžeme si je jednoduše nazvat třeba kapitoly příběhové a kapitoly vysvětlovací. Příběhové kapitoly, jak už název napovídá, vyprávějí skutečné příběhy z kosmonautických dějin a sahají od startu první umělé družice po dnešní každodenní práci na palubě kosmické stanice. V těchto vyprávěních je dbáno na maximální faktickou přesnost a příběhy nejsou nijak dramtizovány či příkrášlovány. I tak se ale zajisté přesvědčíte, že v nich nebude nouze o napětí či dojemné události. Na každou takovou příběhovou kapitolu naváže kapitola vysvětlovací. Ty mají spíše výkladovou formu a jejich cílem je zaměřit se na určitou oblast kosmonautiky, jež v předchozí příběhové kapitole hrála významnou roli, a tak trochu nahlédnout za její oponu

a vysvětlit ji. Čeká vás tedy například objasnění pohybu po oběžné dráze a vysvětlení stavu beztíže, popis fungování kosmických stanic a výčet nejvýznamnějších zástupců nebo seznámení s takovými záłudnostmi stavu beztíže, jako je chození na toaletu, stříhání vlasů a nehtů či cvičení. Kapitoly jsou seřazeny víceméně chronologicky, a i když je možné je číst v libovolném pořadí, doporučuji zejména začátečníkům číst knihu postupně. Jednotlivé kapitoly totiž předpokládají znalost získanou v přecházejících částech knihy.

Kosmonautika je fascinující obor, který stojí na samotném vrcholu technologického pokroku lidstva. Její praxe, jež neodpouští chyby a jde často až za limity toho, co považujeme za možné, vyžaduje nesmírnou preciznost, předvídavost, důvtip a vynálezavost. Přitom v ní není nouze o obyčejné lidské příběhy, které jsou tak silné a napínavé, že se staly předlohou nejednoho úspěšného filmu či knihy.

Doufám a věřím, že vám četba této knihy poskytne nejen odpočinek a zábavu, ale také vydatnou, avšak lehce stravitelnou dávku znalostí. Necht' se stane vaší startovní rampou při budoucí cestě za dalším kosmickým poznáním!